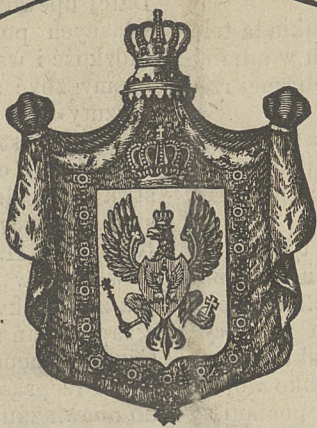

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

czwarterocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1/4 szerokości
przyjmują się tylko w Expedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu

Na zgromadzeniu reprezentantów miasta

dnia 17. m. b. popołudniu o godzinie 3ej, przyjdą pod rozprawy następujące przedmioty:

- 1) Wybór burmistrza. 2) Budowa kościoła dla kościelnej gminy ewangelickiej nowomiejskiej na nowomiejskim ryuku. 3) Wybór przełożonego cyrkulowego ubogich dla cyrkulu XX. 4) Przeniesienie jarmarków ze starego rynku. 5) Zakład wodociągu. 6) przedmioty rachunkowe. 7) Interesa osobiste.

Poznań, 13. Lutego 1864.

Tschushke.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Flensburg, 13 Lutego wieczorem. — Deputacya obywatelska udała się do feldmarszałka Gablenza aby mu podziękować za waleczność wojska i wynurzyć nadzieję, że tyle krwi nie na próżno przlano. Prosiła aby był orędownikiem narodowych życzeń u cesarza. Feldm. Gablenz oświadczył, że jest żołnierzem, spodziewa się pomyślnego wypadku dla księstw, a jen. Coudenhoven zda sprawę cesarzowi o wynurzonych życzeniach i podziękowaniu.

Drezno, 14 Lutego. — Dresdner Journal pisze: Bundestag założył na wczorajszym nadzwyczajnym posiedzeniu protestacyę z powodu zajęć w Altonie. Saksonia domaga się dopełnienia przyrzeczeń danych związkowi przez Austryę i Prusy, zabezpieczenia powagi związku i posiłków dla armii związkowej w miejsce rozpuszczonych rezerw. Austrya i Prusy oświadczają, że umowy przez obsadzenie miast holsztyńskich nieponiosą uszczerbku.

Oprócz tego zamieszcza dodatek do tego dziennika protestacyę całą komisarzy związkowych z powodu obsadzenia miast holsztyńskich wojskiem pruskim.

Kopenhaga, 12 Lutego. — Wojska niemieckie zatrzymały się w Bau i nie ruszyły dalej w północ. Od armii duńskiej niemasz nic nowego. Sprawozdania niemieckie o bitwach pod Oeversee i Bilskaw są przesadzone. Duńczykowie w tych bitwach mieli tylko dwa pułki z 3000 ludzi złożone.

Frankfurt, 13 Lutego. — Doniesienie jen. Hake i komisarzy związkowych o wejściu dwóch batalionów pruskich do Altony, oświadczenia Austrii i Prus, tudzież protestacyę i wniosek saski przekazano połączonym komisjom.

Wiedeń, 13 Lutego. — Presse pisze: z rokowań między wielkimi mocarstwami niemieckimi a gabinetem londyńskim co do propozycyi zawieszenia broni i konferencji okazuje się, że Austrya i Prusy chcą naprzód cały Szlezwik posieść przed rozpoczęciem układów i niezamierzają ukrocić Danii lub uznać prawa sukcesyjne Augustenburga. Presse z tego wnosi, że tylko personalna unia jest jedynie możliwą.

Wiedeń, 14 Lutego. — Austriacka konstytucyjna gazeta powiata, że wie z dobrego źródła, iż Austrya domaga się zupełnego ustąpienia Duńczyków z całego Szlezwiku, a więc i z Alsen, przed zawarciem zawieszenia broni (Lord Palmerston zaś oświadczył w izbie niższej, że Anglia, Francya, Rosya i Szwecya zaproponowały układ względem ustąpienia Duńczyków z Szlezwiku z wyjątkiem Alsen, na co Austrya miała się zgadzać)

Kopenhaga, 13. Lutego. — Fädrelandet zaręcza z dobrego źródła, że pogłoski o rozpoczęciu układów względem zawieszenia broni są płonne. Na posiedzeniu onegdajszem rady tajnej stanęło owszem wezwać siły całego narodu dla odzyskania Szlezwiku.

Flensburg, 13. Lutego. — Flensburgska gazeta zamieszcza rozporządzenie feldm. Wrangla z 12. b. m.; wedle którego mają

władze i prywatni podać wszelkie zapasy wojenne duńskie do wiadomości dowódców wojska, kto tego nieuczyni, będzie podejrzanym o porozumienie się z nieprzyjacielem, aresztowanym i surowo ukaranym.

Wczoraj wielki śnieg spadł. Komunikacye przerwane. Małe utarczki zachodzą.

Flensburg, 14 Lutego. Odwilż. — Duńskiego policmajstra zastąpił kapitan pruski Lang.

— Austriacy zakładają pod Flensburgiem szanice nadbrzeżne. Jutro przenosi się główna kwatera austriacka ztąd pod Apenrade.

Kiel, 13. Lutego. — Duńska korweta „Thor“ krąży od kilku dni na zatoce kielskiej.

Kiel, 14. Lutego. — Na zatokach kielskiej i ekenfördskiej krążą duńskie wojenne okręta. Friedrichsort nad kielską zatoką obsadzili Prusacy. Jutro oczekują w Kielu dwóch batalionów pruskich.

Altona, 14. Lutego. — Cała brygada hanowerska zgromadzi się w Altonie i okolicy.

Hamburg, 13. Lutego. — Jak donoszą z Kopenhagi starły się w czwartek przednie straże między Torfmoordard i Rackebüll, niedaleko szanców düpelskich. Statek pancerny duński pod Echen-suod ma rozkaz wstrzymać posuwanie się nieprzyjaciela.

Hamburg, 14. Lutego. — Powietrze łagodne, wielka odwilż. W Flensburgu znoszą i zwożą wielkie zapasy wojenne duńskie

— Wedle prywatnej wiadomości z dnia dzisiejszego o godz. 3ej z rana toczy się bitwa zacięta od wczorajszego wieczora pod Düppel.

Szczecin, 13. Lutego. — Wedle doniesienia konsula pruskiego w Kopenhadze z dnia 9. b. m., wolno statkom obłożonym przez embargo duńskie wypływać z portów duńskich w przeciągu 6 tygodni poczynawszy od 1. Lntego.

Hamburg, 15. Lutego wieczorem. — Hamburger Nachrichten donoszą, że z całego Szlezwiku, z wyjątkiem Sundewittu i Alsen, ustąpili Duńczykowie. W sobotę sprowadzono do Gravenstejnu czterech szpiegów duńskich, a między tymi pastorów Moritza, Hansena i Rothego.

Z nad granicy Królestwa Polskiego, w sobotę dnia 13. Lutego po południu. — Wczora z rana powiesiła Moskwa na stoku cytadeli dowódcę powstańców Jankowskiego i Schindlera, a dońskiego kozaka za gwałt spełniony na nieletniej dziewczynce, rozboje i kradzieże rostrzelała. Powieszenie Jankowskiego wielkie oburzenie zrodziło w umysłach.

Berlin, 14. Lutego. — Najj. Pan raczył nadać jen. inspektorowi celnemu Wendtowi w Erfurcie gwiazdę do orderu orła czerwonego 2. klasy z dębowym liściem, radczy przy sędzie powiatów. Zierholdowi w Neuholdensleben order orła czerwonego 3. kl. na pętlicy.

Berlin, 13. Lutego. — Staats Anz. zamieszcza następujące wiadomości z teatru wojny: w dniu 10. b. m. odbyły się małe rekonesanse, a mianowicie trzy kompanie 3. pułku gwardyi pod pułkownikiem Lieberherrem i 2 działa wyszły z Satrup i 1 komprnia 4. pułku gwardyi grenadierów pod majorem Beerem z Altbütlu udały się ku Düppel, dla przekonania się, czyli Duńczykowie na seryo chcą bronić szanców. Po spotkaniu się z nieprzyjacielem i przekonaniu o przeważnych siłach odstąpiono od bitwy. Z naszej strony straciliśmy 2 w poległych, rannych 1 oficer i 11 prostych.

Swinemünde, 11. Lutego. — Dwa duńskie statki zostały dziś w naszym porcie przytrzymane i obłożone sekwestrem przez tutejszą królewską komisję żeglugową i wszystkie z nich żagle na ląd sprowadzono.

Flensburg, 12. Lutego. — Następca tronu pruskiego dziś z rana ztąd wyjechał do Szlezewiku.

— Na czas wojny między Danią i Prusami rząd pruski zakłada telegraficzne stacje w Kielu, Altonie i Segebergu z oddaniem ich w administrację urzędników pruskich. To podaje do wiadomości publicznej rząd krajowy książe w Kielu dnia 9. Lutego 1864.

Podpisano: Baudysyn. Jasper.

Hamburg, 12. Lutego. — Wczoraj przybyły tu bataliony strzelców pieszych brandenburskich pułku nr. 52. i poznańskie z pułku 18. W poniedziałek udadzą się w dalszy pochód.

Hamburg, 13. Lutego. — W skutek zamierzonego a tymczasem zawieszonego ze strony pruskiej obsadzenia głównego odwachu w Altonie wojskiem pruskim panowało wzburzenie umysłów w sąsiednich miastach. Deputacja towarzystwa szlezwicko holsztyńskiego doręczyła rezolucję komisarzom związkowym, którą przychylnie przyjęli. W skutek tego usmierzło się wzburzenie. Jenerał saski Hake ściągnął szybko wojsko związkowe z sąsiednich załóg do Altony i wydał rozkaz, aby pociągi na kolei żelaznej holsztyńskiej stały w pogotowiu dla przewiezienia wojska bundestagowego. W skutek tego nie nadszedł wieczorny pociąg do Altony i nie otrzymano poczty wczorajszej szlezwicko holsztyńskiej.

Altona, 12. Lutego. — Upowszechniła się u nas wiadomość, że wczoraj wieczorem zapowiedziano tu kwatery dla wojska pruskiego przybyć mającego z Hamburga, natomiast powróciło szybko tu wojsko hanowerskie, które miało Sasów zlizować w Itzehoe, i rozkwaterowało się na nowo. Prusacy nie tylko domagają się przemarszu przez nasze miasto, ale jeszcze rozkwaterowania się w mieście i zajęcia odwachów tu w Altonie, w Kielu i Neumünsterze. Jenerał pruski Raven w Hamburgu odwołuje się w tej mierze na wyższy rozkaz odebrany z Berlina. Dziś miał przybyć jeden batalion, a jutro drugi do Altony. Władze związkowe nie chcąc wejść w niebezpieczne spory, oświadczyły nakoniec, że ustępują przemocy, ale zakładają stanowczą protestację przeciw temu krokowi. Równie udzieliły te władze magistratowi instrukcję, że rozkwaterowanie tylko ma być tolerowane.

Altona, 12. Lutego wieczorem. — Dziś od godziny 9. przed południem aż do 4. po południu tłumy ludu zalegały rynek około ratusza. Z Hamburga bowiem przybył pierwszy batalion 52 pułku pieszo pruskiego i stanął tu na rynku około ratusza i zażądał od magistratu biletów na kwatery, a od dowódcy hanowerskiego wydania głównego odwachu położonego na tym placu. Na oba żądania dano odmowną odpowiedź. Dowodzący odwachem rozkazał wystąpić swoim pod bronią gdy spostrzegł, że pruski podpułkownik postanowił poprzeć swoje wezwanie przemcą. Hanowerski kapitan zarekwirował wzmocnienie głównego odwachu. Tymczasem przybył jenerał Hake dowodzący związkowym wojskiem w Holsztynie i Lauenburgu i oświadczył dowódcy pruskiemu, że na drodze telegraficznej zapytał w Frankfurcie, Dreźnie i Hanowerze o instrukcję, aż do nadejścia tejże trzymać będzie odwach swym wojskiem, chociażby przyszło do użycia broni. Wkrótce też nadeszła odpowiedź na zapytanie, komisarze związkowi zgodzili się na protestację jenerała Hake. Nie wiadomo, jaka odpowiedź nadeszła od bundestagu i z Hanoweru i Drezn, ale to pewną jest rzeczą, że Prusacy wstrzymali się od obsadzenia odwachu i tylko otrzymali przymusowe kwatery.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 13. Lutego. — Dzienniki dzisiejsze nasze mają sobie nadesłane od namiestnika wiadomości z głębi Rosyi, wedle których, gdzie tylko bankiety, bale się odbywają zapustne, przesyłają głowacz moskiewscy powinszowania Bergowi powodzenia z łaski spaniałego cara, w zaprowadzeniu porządku za pomocą szubienic, rostrzeliwań, wywożeń na Sybir, kontrybucji wojennych i konfiskat, jednym słowem ekstirpacji ludności polskiej. Jeżeli to prawda, natenczas wina spada na cały naród moskiewski za okropności spełniane na Polakach na całej ziemi polskiej. Miara okrucieństw dopełniona i Bóg w sprawiedliwości swojej wymierzy każdemu, jak na to zasłużył.

— Mówiono po Warszawie wedle podszeptów moskiewskich, że Berg ułaskawi Jankowskiego, gdyż to był bohater, który 40 bitew stoczył z Moskwą i własną ręką ocalił moskiewskiego pułkownika, którego powstańcy schwytali na polowaniu i kazał go odstawić Moskalom. Podszepty moskiewskie były to fortele kocie, który puszcza myszkę na wolność dla zaprawiania w łowach swych młodych. Jankowskiego Moskwa powiesiła, Jankowski umarł spokojnie, jak bohater, jakby przemawiał: odpuść im Boże, bo nie wiedzą, co czynią, a jeżeli wiedzą, tem gorzej dla nich. Za to Moskwa rozstrzelała honorowo kozaka, który rozbijał, podpalał, kradł i gwałcił. Obaczcie tylko urzędowe Moskwy poniżej obwieszczenia.

— Pod Wielopolem zniosły 3 oddziały polskie w d. 3. Lut. rotę moskiewskiej piechoty i 50 kozaków co do nogi.

Warszawa, 7. Lutego. — Dobrze to niekiedy i do starych rzeczy zajrzeć: znajdzie się i w przeszłości coś tak pozory obecności mające. Tak np. wczoraj wziąłem przypadkiem do rąk: La Pologne pitt. et illustrée Chodzko tom III.; tam na str. 142. znalazłem: publiczną i urzędową deklarację Katarzyny II. datowaną w Petersburgu dnia 27. Grudnia 1763. r. to jest sto lat temu i cóż? oto zdawało mi się, że czytając społeczny dokument, że tylko omyłka druku postawiła siódmkę w miejsce ósemki i że należy czytać 1863.; dalsze dopiero wiersze, gdzie przystępuje do kwestyi rozbioru Polski, rozwiły złudzenie. Oto jest początek tej deklaracji:

»Nigdy duch kłamstwa nie zdołał wymyśleć zupełniejszego faktu, rozpuszczając zuchwale pogłoskę, że w tym tylko zamiarze podtrzymu-

jemy wybór Piasta, ażeby przy jego pomocy lub współudziale, zagarnąć sobie części terytorium korony polskiej lub wielkiego księstwa litewskiego, ażeby rozebrać to Królestwo i za pomocą uzurpacji poddać je pod nasze panowanie. Ta bezzasadna i niezgrabnie wymyślona pogłoska sama z siebie upada, jako pozbawiona wszelkiego prawdopodobieństwa.« Dalej upewnia caryca, że systemem jej i dążnością jest uszczęśliwić własnych poddanych, nie zaś robienie zaborów, że sprawiedliwość, ludzkość i wspałałomyślność są regułą jej postępowania, że »powinniśmy zbyć milczeniem i zupełną pogardą takie fałszywe i nikczemne zarzuty« itd.

Nie jest że to zupełnie styl owych ministryalnych reklamacyi w Dzin. Powszechn. »Fałszem jest jakoby« — Bezczelne kłamstwa ludzi źle myślących.« »Fałszywe pogłoski rozsiewane przez polskie rewolucyjne pisma, a szczególnie przez Czas, Chwilę« itp. Czy Katarzyna II. jako gieniusz uprzedziła swój ucisk o całe sto lat, czy też Pawliszczew tak doskonale przejął się jej duchem? nie chcę rozbierać tak zawiłej kwestyi, dość, że polityka gwałtów i bezprawia z jednej strony, a zaprzeczeń z drugiej, zupełnie taka sama dzisiaj jak przed stoma laty. Czy z równem powodzeniem się utrzyma, to inne pytanie.

Przepraszam za ten mały zwrot do przeszłego stulecia i wracam do obowiązku sprawozdawcy z bieżących wypadków. Jak donosiłem już wczoraj, policja moskiewska rzuciła paniczny przestach pomiędzy żydów. Przez dwa dni ostatnie kto tylko pokazał się na ulicy z pejsami i w ubiorze kroju żydowskiego, która kobieta wysunęła się z domu z starożytnym czółkiem na głowie, wszyscy ulegali natychmiastowemu aresztowaniu. Ciągniono ich do cyrkułu, fryzowano według mody policyjnej i zdzierano ubiory, przyczem rozumie się nie brakło szturchańców i nie jedna broda raczej wyrwana niż obcięta została. Wazorajsza Gazeta Policyjna, wychodząca wieczorem zamieszcza następujące rozporządzenie warszawskiego oberpolicmajstra: »Postanowieniem rady administracyjnej Królestwa z dnia 1go Lipca 1853. r. wydane zostały z najwyższego polecenia przepisy zabraniające starozakonnym mieszkańcom Królestwa używania ubiorów żydowskich. Ponieważ dostrzegać się daje, iż wielu mieszkańców tutejszego miasta wyznania mojżeszowego do powyższych przepisów nie stosuje się, przeto zawiadamia się, iż policja wykonawcza otrzymała rozkaz przedstawiania nieuległych do kary.«

Otóż to są te wielkie przywileje równouprawnienia wyrażone w adresach od żydów i w odezwach od żydów i w odezwie Berga w czasie przyjęcia żydowskiej deputacji! I są równouprawnieni w rzeczywistości, bo ta sama policja wydaje przepisy noszenia ubiorów dla naszych kobiet w ogóle i za znalezioną czarną wstążkę lub guziczek nakłada kontrybucję, ciągnie do koszar. Ten rodzaj przywileju możnaby sformułować w ten sposób. »Każdy mieszkaniec Królestwa ma prawo nie noszenia takiego ubioru, jaki będzie zakazany przez policmajstra. Odstępujący od praw swoich karani będą według uznania tegoż policmajstra.« Tylko coraz więcej daje się czuć potrzeba dziennika mąd wydawanego przez policję moskiewską; może nareszcie uczynione będzie zadość tej potrzebie kraju.

— Do szeregu gwałtów i bezprawia popełnionych bezustannie przez Moskwę w ziemiach polskich, doliczamy rabunek dokonany w lubelskim w majątku Starościna. Korespondent do Gaz. Nar. opisuje owo zdarzenie:

Dnia 22. Stycznia dwie rotę Moskali i szwadron dragonów z garnizonu kurowskiego, pod dowództwem kapitana Birona, napadły na Starościna, majątek pani Kuczewskiej wdowy, i zrabowały do szcztetu, pomimo że nie znaleziono tam ani powstańców, ani broni, ani amunicji, ani żadnej rzeczy, mogącej być pociągniętą pod kategorię kontrabandy wojennej.

Pierwszy atak tej dzicy wymierzony był na gorzelnię i skład wódki, po wypróżnieniu dwóch kuf zgraja ta rzuciła się na dwór i zrabowała to wszystko z drobnych przedmiotów, co tylko łatwiej mogła ukryć przy sobie. Włóścianie nawet nie byli oszczędzani: oprócz zrabowanych im rozmaitych wiktuałów do życia, zabrano jeszcze jednemu 60 rs., a drugiemu 12 rs. pod pretekstem, że te pieniądze zebrane były dla »bandy«; na krzyk jednak i lamenty kobiet oraz dzieci zwrócono je za małym okupem.

Po tym rabunku nastąpił drugi, jeszcze straszniejszy w swych skutkach, lecz już z pewnym porządkiem i spokojnością dokonany, a któremu w języku moskiewskim nazwisko »sekwestru« dano. Zabrano więc 300 owiec, 22 krów (prócz sześciu zjedzonych w ciągu 28 godzin), 12 wołów, 16 koni, tj. cały inwentarz, jaki się znajdował, następnie zabrano się do spiżarni i wyprzątnięto z niej wszystkie zapasy kaszy, maki, wędlin, słoniny itp., tak, że na pożywienie licznej rodziny pani Kuczewskiej i czeladzi dworskiej nic nie pozostawiono. Bielizna i meble nie były oszczędzone; pierwszą zabrano do szcztetu; a drugie tylko w części, rozumie się, co najlepsze. Postępowanie oficerów tego rabującego oddziału było jak najbrudniejsze; chodzili oni sami po pokojach i wybierali sobie podług swego gustu i potrzeby, mówiąc jeden, że ten stół, drugi, że ta sofa, trzeci, że to zwierciadło itp. upięksha ich kwatery w Kurowie.

Stóg siana, kilkadziesiąt korcy owsa i dwa powozy uzupełniły rabunek; u pozostawionych bryczek, waliz, zaprzęgów poodrzynano skóry, rzemienie, obicia, słowem, zniszczono nie do użycia. Najazd Tatarów gdyby zawitał w te strony, nie wyrządziłby większych szkód, jak ci sławni cywilizatorowie Azji, obrońcy chrześcian w Turcyi.

Na drugi dzień po południu oddział tych rabusiów, upojony i zrabowana wódką i radością z tylu łupów, opuścił Starościna wśród dzikich śpiewów i z tryumfem zwycięzców wszedł do zdziwionego i zasmuconego miasta Kurowa.

— Z teatru wojny wszystkie doniesienia potwierdzają, że ruch zbrojny się wzmaga, nowe powstają oddziały, tam nawet gdzie ich się Moskale najmniej spodziewali. O świeżych potyczkach niepewne tylko

posiadamy wieści. Chwila doniosła bowiem, iż w lubelskim w ostatnich dniach przyszło do boju. Gdzie, w którym dniu i z jakim rezultatem dotąd przecież nie wiadomo. Kronika pisze, iż w Krakowie obiega wieść o zajęciu przez jen. Bosaka Końskich i o utarczce, którą miał stoczyć dzielny Rębajło. Wieści te potrzebują potwierdzenia. Pewniejsza zdaje się być wiadomość podana przez to samo pismo o zaalarmowaniu dnia 2. Lutego przez oddział Rudowskiego załogi w Kielcach, przy czem powstańcy pod samem miastem ubili 2 dragonów, a 6 wzięli do niewoli. Prócz tego donoszą dzienniki niemieckie o utarczce, która podobno w początku Lutego zaszła w grodzieńskim.

Nowe oddziały ukazały się nietylko w okolicach bliskich Warszawie, bo w Rawskim, lecz i w innych województwach Królestwa i na Żmudzi, gdzie wedle doniesienia korespondenta z augustowskiego, także pięć świeżo sformowanych hufców działa. Słowem ożywiony ruch zbrojny zdaje kłam najdobitniejszy przechwałkom Dz. P. w., In w. Ros. i innych pism moskiewskich; jakoby powstanie oddawna było stłumione. Schles. Ztg. powiada, że meztwo Polaków jest niezłamane mimo wszelkich klęsk i przeciwności, a sami oficerowie moskiewscy przyznają bez ogródki, że jeszcze niezmiernie wiele pozostaje do uczynienia, aby ogłaszane »zgniecenie powstania« stało się rzeczywistym faktem.

Blizsze szczegóły potyczek, o których dawniej już donosiliśmy czytelnikom naszym, podaje korespondent z lubelskiego do Gaz. Nar., zamieszczona poniżej.

Różnow instalował się w przeszły wtorek na urząd gubernatora cywilnego warszawskiego, przyczem miał mowę do zebranych urzędników zapowiadając, że będzie wynagradzał wierną służbę, a karał niechęć ku rządowi moskiewskiemu. »Jako żołnierz, będę was bronił, gdy na to będziecie zasługiwali.« Przechodząc bióra spostrzegł jednego urzędnika w nowym mundurze i ze złotą dewizką wywieszoną na efekt, a teraz tu złotych dewizek niema zwyczaju nosić. »Wot prekrasno, młodec« zawołał pan gubernator i młody człowiek może się spodziewać awansu. Radzcom i naczelnikom wydziałów zrobił wymówkę, że nie złożyli mu wizyty natychmiast jak tylko ogłoszoną została jego nominacya. »I tak, nie wy do mnie, ale ja do was stawić się musiałem; na ten raz jeszcze wam wybaczam.« Oto są małe próbki serwilizmu, jaki tu teraz wprowadzają po biórach.

Dziś bal u Berga. Zaproszenia wraz z biletami wizytowymi poprzysłał namiestnik carski tylko osobom zajmującym tu wyższe stanowisko majątkiem, urzędem lub urodzeniem. Zaproszenia pisane są po francusku, z wyszczególnieniem, że dotyczą i Monsieur i Madame, a wieczór określony nazwą: *soirée dansante*. Frederiks oberpolicmajster kazał sformułować listę obywateli którzy odmówili podpisania adresu i przybycia na bal, aby ich prześladować rozmaitemi udręczeniami t. j. rewizjami, w których się wszystkie meble a nawet ściany mieszkania tłuką, kontrybucjami różnemi pod pozorem nieczysto utrzymywanego podwórza, złe zamknięte bramy, złe oświetlenie sieni w czasie nocnym, złe utrzymywanej listy lokatorów itp.

U kupca Kijasa w handlu i w piwnicach kompletna ruina: mury potłuczone, butelki porozbijane, szafy poodrywane, ściany obdarte, meble popsute i porozbijane. To samo u budowniczego Szmideckiego, choć nie ani tu ani tam nie znaleziono; wszędzie gdzie była rewizya, spustoszenia takie jak po rabunku gwałtownym lub po pożarze. W cytadeli za stałą maksymę badania używają teraz chłosty; dawniej stosowano ją tylko w ważniejszych razach do ofiar skazanych na śmierć, teraz do wszystkich. Kobietom środki wspomaganie nieszczęśliwych więźniów prawie zupełnie przegrodzone. Te, które robią starania, narażone są na najgrubsze obelgi, czasem na uderzenia ze strony satrapów moskiewskich. Z wielkiej liczby aresztowanych doszły mnie następujące nazwiska: Mikołaj Paluchowski urzędnik, Weciółowski Ignacy urzędn. poczt., Makowski Józef lekarz, Borowski Piotr jubiler, Gołański Jan urzędnik kolei petersb., Goldmann Artur buchalter, Szaberska Konstancya panna przy rodzicach, Tokarzewski Szymon majster szewski, Pieniążek Marcin majster szewski, Witkin Jusek kupiec, Szmidecki budown., Chrzanowski Adam urzędn. kontroli służących, Hess Kornelli urzędnik kom. oświecenia, Małecki urzędnik, Wasilewski Herman kolonista, Cempke Wilhelm piekarz, Kałużyński Piotr, Ciechowski Leonard cieśla, Majewski Józef, Piechowicz Józef, Walkiewicz Antoni przy rodzicach, Bajzler Julian, Osinski Paweł stolarz, Rutkowski Jan listonosz, Bogdanowicz Jarosław, Czaszkowski Edw. dependent, Frost Fryderyk czeladnik ry-marski, Głowacki Michał, Hochhauser Edward fortepianista, Wedkan Fryderyk, Raciński Teofil felczer, Małczyński Henr. felczer, Michałowski Józef uczeń felczer, Bystrzanowski Walery uczeń felczer, Lisicki Konstanty utrzymujący piwiarnię, Hepner August podobnie, Blumenfeld Wolf kupczyk.

— Chwila pisze: Wiadomości z Rawskiego mówią o ukazaniu się w tamtych okolicach kilku nowych oddziałów powstańczych. W ogóle wzmacnia się tam, jak zapewniają, ruch powstańczy, oddziały polskie rozwijają wielką czynność i wciąż niepokoją Moskali.

Z Rzeszowa donoszą o utarczce stoczonej w tych dniach w Lubelskim: z obydwóch stron miało paść po kilkunastu ludzi. Pierwsza jednak wiadomość o tem spotkaniu nie mówi ani o dniu, ani o miejscu, w którym ono zaszło. Jenerał Kruk z powodu piersiowej choroby uwolniony został od powierzonego mu dowództwa i wyjechał podobno za granicę. Na jego miejsce objął dowództwo nad siłami powstańczemi w Lubelskim i Podlaskiem pułkownik Sawa. Pomimo usiłowań Moskali, aby w tem województwie stłumić powstanie, ukazują się tam także wciąż nowe oddziały. Sam *Dzien. powsz.* przynosi nam dowody o zaciętości, z jaką toczy się walka w tem województwie. Znajdujemy w nim dziś kilka biuletynów o utarczkach w Lubelskim, Dnia 14 Stycznia dowódca rosyjski Zagórski wyszedłszy z Kazimierza, starł się z oddziałem konnym polskim pod wsią Łaskami. Wedle organu ro-

syjskiego, powstańcy stracili 20 zabitych i 3 wziętych do niewoli. Dnia 20 Stycznia rosyjski major Sychra spotkał się w okolicach Lubartowa z oddziałem konnym Leniewskiego; z samego raportu rosyjskiego widać, iż walka była zaciętą, lecz że polski oddział szczęśliwie z niej wyszedł. Następnie *Dzien. powsz.* opisuje potyczkę 24 Stycznia, w której zginął Marecki. W dniu 28 Stycznia porucznik Kulików w powrocie z Lublina do Kraśnika, starł się w lesie rudnickim z oddziałem Jagmina, raport rosyjski mówi »o dość uporczywej walce«. Major Bussow, dodaje raport rosyjski, dowiedziawszy o tej potyczce, wyruszył z Kulikowem w Ostrowie, ścigał dalej na podwodach niedobitków; co innemi słowy znaczy, że Kulikow nie mogąc dać rady oddziałowi Jagmina, wezwał na swoją pomoc Bussowa, a i razem połączeni nie mogli pokonać oddziału polskiego, skoro raport rosyjski nie śmie opiewać zwycięstwa.

Czytamy także w *Dzienniku powsz.*, iż Minkenow wyszedłszy z Sieradza »rozbił« 16 Stycznia konny oddział Kozłowskiego. Jest także raport o utarczce pod Częstochową, o której w swoim czasie wspominaliśmy. Brzmi on: »Major Parski wysłany z oddziałem z Częstochowy, rozbił 22 Stycznia rano w lasach prusińskich bandę pieszą Millera z 50 ludzi złożoną. Mnóstwo legło na placu — jednego ujęto do niewoli. Z naszej strony 1 ranny.« Przypomną sobie czytelnicy, iż jak donosiliśmy podróżny przejeżdżający tamtą okolicą, w dniu owej bitwy spotkał kilka wozów rannych i zabitych Moskali, które jak zwykle przemieniły się w raportie rosyjskim w owego 1 rannego. Nareszcie piszą z Mławy do *Dzien. powsz.*, iż porucznik Solowiej wysłany do komory Peplówek dla konwojowania korespondencyi pieniężnej, zaatakowany został pod wsią Kułakami przez oddział polski konny. Nastąpiła zwała utarczka, która sądząc nawet po raporcie rosyjskim, nie musiała wypaść korzystnie dla Moskali. Zdaniem naszym niema lepszego dowodu o trwaniu i sile powstania, jak owe raporta umieszczane w urzędowym organie rosyjskim a datowane z najrozmaitszych okolic, jest to najlepsza odpowiedź na twierdzenia powtarzane codziennie teraz na pierwszej stronicy tego dziennika, iż powstanie prawie zupełnie już jest przytłumione, a w każdym razie bardzo źle stoi.

Na Litwie — aczkolwiek mniej częste są teraz spotkania — istnieją jednak i uwijają się następujące oddziały: w Szawelskim oddział pod dowództwem włościanina Bitego, w okolicy Czekiszek oddziały Woje-wody, Kognowickiego i włościanina Pujdaka. Bity ma wzbudzić wielkie zaufanie; na jego skinienie cała gmina Legiecka wprost odmówiła podpisów na adres do cara. Mazwisko znanego wodza Jabłonowskiego, ma podobno także wywierać magiczny wpływ.

— Przed kilkoma tygodniami zamieścił był *Dziennik Powszechn.* list w francuskim oryginale (dołączając własny przekład polski) X. Konstantego Łubieńskiego, biskupa dyecezyi augustowskiej, do Cara pisanym. Znane są dzieje wyniesienia X. Łubieńskiego na stolicę biskupią; lecz była pora, że w raportach wojskowych opisywano, iż X. Łubieński nadjechawszy na rozłożonych obozem powstańców, zatrzymał się między nimi i z wielką czcią jaka przynależy godności jego przyjmowany, udzielił walczącym błogosławieństwa. Teraz w liście tu podanym mówi także o błogosławieństwie. Jedno z nich zatem zostaje w sprzeczności z drugiem. Oto jest list ogłoszony w *Dzien. Powsz.*

»Najjaśniejszy Panie!

Odkąd wybór, jaki WCMość raczyłeś zrobić w mej osobie i kanoniczne zatwierdzenie Ojca ś. powołały mnie na biskupa w Sejnach, muszę liczyć do najlaskawszych łask, jakimi podobało się Panu Bogu mnie obsypać, że zaledwie włożono na mnie kapłaństwo w całej pełni, znalazłem sposobność zanieśienia do stóp tronu WCMości, wynurzenia uczuć, jakimi jest przejęte me serce względem Twej dostojnej osoby.

W chwili kiedy musiałem się oddalić z mej dyecezyi, ażeby uzyskać włożenie rąk i święte namaszczenie, które odkrywając zbawiennem zła-niem się praw, nędznego grzesznika, umieściły go w rzędzie dostojników kościoła naszego Pana Jezusa Chrystusa i wyniosły go do godności następcy apostołów; w chwili kiedy po raz pierwszy wznosiłem ku niebu me nowo poświęcone ręce, ażeby przywołać błogosławieństwo boże na mą owczarnię, duchowieństwo mej dyecezyi tworzyło zamiar przedstawienia WCMości wiernopoddanego adresu i zamiar ten zaraz został wykonany. Szczęśliwy jestem, mogąc się przyłączyć do tego kroku mego duchowieństwa, który uważam za rozporządzenie Opatrzności boskiej i korzystam z przypadkowego odosobnienia, w jakim mnie postawiły okoliczności, aby nadać mej myśli i uczuciom bardziej osobiste i dokładniejsze wyrażenie, niż jakbym mógł to uczynić, gdybym był tłumaczem wspólnej myśli.

Dozwól więc N'panie, powtórzyć mi WCMości przez niniejsze hołd prawości i wierności, na które w dniu mego święcenia złożyłem u stóp ołtarza dobrowolną i uroczystą przysięgę. Oświadczwszy te uczucia przed Bogiem i w obec kościoła, uczuвам żywiej niż kiedykolwiek gorące pragnienie poświęcenia się bez zastrzeżeń dla ich zastosowania.

Błagam Boga, aby pobłogosławił me prace w spełnieniu tego świętego obowiązku i aby takowe przyniosły obfite owoce na sławę panowania WCMości i na korzyść mej owczarni.

Racz N'panie przyjąć hołd najgłębszego uszanowania i poddaństwa, z jakimi pozostaję na zawsze WCMości najuniżeńszemu i najwierniejszemu poddanemu. Konstanty Ireneusz, biskup sejneński.

Wilno dnia 14. Stycznia.

— Rozkazami dziennymi z dn. 30. Stycznia i 1. Lutego naznaczeni zostali naczelnikami wojennymi: w powiecie opoczyńskim, w miejsce chorego majora Dońca Chmieleńskiego, podpułk. Szokalski; a w pow. opatowskim, w miejsce ranionego pod Iłżą (w dniu 17. Stycznia) pułkownika Suchonina, podpułkownik Sorniew.

— Donoszono już nam dawniej o nakazie koniecznym przyspieszenia budowy nowego stałego mostu na Wiśle pod Warszawą, tak aby komunikacya między obu brzegami Wisły nie mogła być łatwo uszkodzoną. Po-

